

Svenskt näringsliv satsar miljoner på ny trollfabrik

Fettmobbing, lögn och hatiska bilder. Från ett tiotal konton i sociala medier sprids i organiserad form grova inlägg som hånar den rödgröna regeringen. Dagens ETC:s genomgång visar att Svenskt näringsliv investerar miljontals kronor i en storskalig trollfabrik.

Ett osmickrande foto av Karl Petter Thorwaldsson med texten: ”Fettskatt – inte LO:s förslag”. Inlägget som hånar LO-toppens kroppsvikt har bland annat lajkats av riksdagsmoderaten Lars Beckman.

Ett annat inlägg påstår att finansminister Magdalena Andersson vill beskatta en sörjande familj vid en gravsten. Men S har inte lagt något förslag om att återinföra arvs-katten.

I ett tredje inlägg pekas SVT ut som styrt av Vänsterpartiet. Bilderna som spridits tusentals gånger i sociala medier kommer inte från några vanliga näthatare, utan är producerade i arbetsgivarorganisationen Svenskt näringslivs trollfabrik.

Fick stöd av M

En av de mest kontroversiella Facebook-sidorna är Rödgrön röra, RGR, som också är en av de största med 44 200 gilla-markeringar. RGR startades 2013 av den moderata riksdagskandidaten Arin Karapet. Under förra valrörelsen fick gruppen hjälp från PR-avdelningen för Moderaterna i Stockholm med att producera youtubefilmer och grafik.

”Det gjorde det enklare att ha en samordnad strategi kring vad som skulle kommuniceras”, skriver Arin Karapet i ett brev till Stiftelsen fritt näringsliv som finansieras av Svenskt näringsliv. Dagens ETC har tagit del av interna dokument som läckt ut från stiftelsen och sprids av vänsterbloggen Alliansfritt Sverige.

Under valrörelsen publicerade Rödgrön röra en bild som påstod att dåvarande miljöminister Åsa Romson dumpat gift i havet. Bilden fick C-toppen och landshövdingen Jöran Hågglund att reagera. Han lämnade gruppen i protest för kunna ”se mig själv i spegeln”, berättade han för Länstidningen. Men gruppens grova ton verkar inte ha påverkat Svenskt näringsliv som, via sin stiftelse, gav Rödgrön röra 900 000 kronor i bidrag under 2014. I det läckta dokumentet skriver Arin Karapet att gruppen har använt pengarna för att ”stärka oss själva och hela borgerligheten för en valseger mot vänstern även på sociala medier 2018”.

Sidans nuvarande redaktör är okänd, men har tidigare drivits av en centerpartist. Ingenstans står det angivet att de finansieras av Svenskt näringslivs stiftelse. 2015 och 2016 föreläste Arin Karapet på MUF Stockholms utbildningar i digital opinionsbildning samt var inbjuden som talare på tankesmedjans Timbro digitala akademi.

Karin Svanborg Sjövall, vd för både Timbro och Stiftelsen fritt näringsliv, tillägger att Rödgrön röra beviljades ytterligare 100 000 kronor i bidrag år 2015.

– Ju fler opinionsbildande initiativ som granskar den rödgröna röran desto bättre.

I ett av RGR-inläggen hånas LO-toppen Karl-Petter Thorwaldssons kroppsvikt. Vilket ansvar har du för Rödgrön röra idag?

– Jag känner inte något stort ansvar för vad Rödgrön röra gör idag. Men på frågan om jag tycker att det är smakfullt med kommentarer om Thorwaldssons vikt är svaret på den frågan nej.

Karin Svanborg Sjövall skriver i ett mail att pengarna till RGR 2015 var ”avsedda för hjälp att drifva sidan, i och med att vi avslog deras ansökan om projektförlängning. I och med det avslutades allt samarbete”.

Moderaten Arin Karapet, som kandiderat till riksdagen, lämnade Rödgrön röra tidigare i år. Han vill inte bli intervjuad men svarar i ett mail att ”Rödgrön röra är en satirsajt som engagerar och väcker känslor”. Han tar inte avstånd hånet av LO-toppens vikt. ”Mycket har gjorts bra, underhållande och skarpt, men vad som är god ton är en bra fråga som fler borde fundera på”, skriver Arin Karapet.

Stort nätverk

Svenskt näringslivs dolda nätverk i sociala medier är mycket större än bara Rödgrön röra. Facebook-grupperna Jobbfakta, Välfärdsfakta och Skattefakta når tillsammans hundratusentals användare med sina inlägg. Sidorna administreras av Näringslivets mediaservice som beskrivs som organisationens ”sambandscentral”.

Sidornas webbadresser är registrerade på dotterbolaget Svenskt näringsliv service AB, som har en årlig budget på 300 miljoner kronor. Svenskt näringsliv har dessutom de senaste fem åren donerat 227 miljoner till Stiftelsen fritt näringsliv som slussat pengar vidare till Timbro (i snitt 30 miljoner per år) och till diverse sociala mediers satsningar, visar årsredovisningarna. Men avsändaren bakom sidorna är ofta otydlig för den vanlige Facebook-användaren.

Under fliken ”om” finns endast kortfattad information att sidan är ”ett initiativ från Svenskt näringsliv”, men vissa av sidorna saknar informationen helt. Till skillnad från när exempelvis LO sprider kampanjbilder på sociala medier anges heller inte källan i bilden som sprids vidare.

Hängdes ut på Twitter

I våras började twittraren Max V Karlsson kartlägga Svenskt näringslivs olika konton i sociala medier och då saknade flera av dem uppgifter om avsändare. Han mailade pressavdelningen men fick väldigt kortfattade svar. Svenskt näringsliv valde senare att hänga ut Max Karlsson på Twitter med en anklagelse om att han kampanjade på uppdrag av LO.

– Jag är en helt vanlig person och de har 45 000 följare. Det kändes konstigt att Svenskt näringsliv svarade på det här sättet. Jag har inte fått någon annan återkoppling eller ursäkt, säger Max V Karlsson som är en lägre tjänsteman inom Hyresgästföreningen.

Han arbetar inte med opinionsbildning och har endast ett mindre fackligt uppdrag inom Handels ungdomsverksamhet i Stockholm.

– Det är mycket olyckligt att Svenskt Näringsliv hänger ut personer. Opinionsbildande organisationer får aldrig bete sig som exempelvis Granskning Sverige, säger PR-konsulten Matti Palm.

Han är grundare av bolaget Greenhill Relations som har uppdrag från LO men också är medlemmar i Svenskt näringsliv.

– Det är konstigt att vår organisation lägger stora belopp på den här typen av dold opinionsbildning, där det är en mycket otydlig avsändare. Det är inte alls i vårt intresse som medlemsföretag, säger Matti Palm.

”Det var beklagligt”

Svenskt näringslivs presschef Peter Isling säger nej till att bli intervjuad men skriver att: ”Jag förstår att Max V Karlsson tog illa vid sig av det inlägg du nämner, att inlägget därför var beklagligt och att det därmed togs bort”. Han tillägger att Svenskt näringsliv ”inte medvetet har mörkat någonting”. Han vägrar kommentera innehållet i enskilda inlägg.

Enligt det interna dokument som Dagens ETC granskat har Näringslivets mediaservice samarbete med ”utomstående ’ambassadörer’, som förses med särskilt underlag och bidrar till större genomslag”. Vilka dessa hemliga ambassadörer är vill Peter Isling inte svara på.

Bilder har tagits bort

Efter att **Aftonbladet** och **Aktuellt i politiken** rapporterat om några enskilda bilder har dessa tagits bort. Dagens ETC kan visa att den hårda tonen i sociala medier ingår i en välplanerad strategi som beslutades på Stiftelsen fritt näringslivs styrelsemöte den 15 december 2014.

Med alliansens valförlust i färskt minne skriver stiftelsens vd Karin Svanborg-Sjövall, tillika Timbros vd, i ett underlag inför mötet att ”alla borgerliga ledarsidor idag är underlägsna Aftonbladet när det gäller delning”. På mötet beslutades att möta vänsterns dominans genom ett ”strategiskt användande av sociala medier, poddar”. De klubbade bland annat igenom att sponsra den kontroversiella M-bloggaren Rebecca Weidmo Uvell med 60 000 kronor för att driva podcasten Borgarbrackor.

Stiftelsen Fritt Näringsliv har därefter vid flera tillfällen anlitat henne som konsult.

– Vi har bett henne göra några kartläggningar som vi har använt som underlag. Men det är internt material, säger Karin Svanborg Sjövall, vd för Timbro.

Rebecca Weidmo Uvell har kritiserats för sin hårda ton i sociala medier, står stiftelsen bakom hennes uttalanden?

– Rebecka Uvell är en fristående opinionsbildare, jag har inga synpunkter på det.

Uppdatering: I en tidigare version av texten namngavs Rödgrön röras nuvarande redaktör. Vi har valt att ta bort namnet efter att den personen nu säger sig inte längre vara ansvarig för sidan.

EIGIL SÖDERIN